Նo՝ 4651 — 1881 ՄԱՅԻՍ 23 ՃԻՄԱՍ. ԻՐԹԷՍԻ — 22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՅՈՒՆԻՍ 4 ՃԻՄԱՍ. ԻՐԹԷՍԻ — Նo՝ 4651

ՏԻԱԹԼԱՐ

Իսթանպոլ իլին
Գիր սէնէ մէճիտիյէ 10
Ալթը այ „ 5
Իւչ „ „ 2 ½

Գիր նիւսխէ 40 փարա։

Թաշրալար իլին
Գիր սէնէ, մէճիտիյէ 12
Ալթը այ „ 6
Բոսթա իւճրէթի պիզէ այիտ տիր։

Անատոլուի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ

ԻԼԱՆԼԻՔ

Գիրինճի տէֆա իլին սահմանը 3 ղ.
Իքինճի „ „ „ 2 ղ.
Իւչիւնճիւ „ „ „ 1 ղ.

Լկան արբառներու գծագրանախ իլանաթ եւ իխթարաթին սահմանը 3 ղ.

Մէքթուպլար Գ. Յ. Ֆանոսեանի մինչ հասցէին
Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէյնլէնկիւ-պազարճընտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

40 ՓԱՐԱ. — ՌՇԱԼԱՐ ՄԱՅԻՍ ՀԷ — ՌՇԱԼԱՐ ՐԷՃԷՊ Վ — 40 ՓԱՐԱ.

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Ադրիանա, 3 յունիս

Սիւֆէրայի տիւէլի մուազզամա հաւասաւաք ճէտիտէնին Թահտիտինի վէ մուահէտէյի իճրատէ մէմուր օլան գօմիսիօնուն Թէշքիլ իտիլիկինի, պու կիւն Մ. Գումանուրօսա պիլտիրմիշէր տիր։

ԱԺԱՆՍ ԸՆԿԵՐԸ

Ադրիանա, 3 յունիս

Պու կիւն սիւֆէրայի էճնէպիէճէ Մ. Գումանուրօսուն նէզտինէ կիտէրէք, Օսմանլը վէ Եունան մուահէտէսինին իճրասընա վէ հաւասաւաք ճէտիտէնին Թահտիտինէ մէմուր օլան գօմիսէրլէրին Թայէնին օլունտուղունու պէէան իթմիշլէր տիր։

Պու կիւն, միսթէվէֆա Ռուսիա իմբէրաթօրիչասընէն եէվմի վէֆաթնա միւասաբէֆ օլմաղլէ, գրալիչա հազրէթլէրի միշարիլէյհանէն իսթիրահաթը բուհու իչին Ռուսիա քիլիսէսինէ խտիլէն առատա հազըր պուլունմուշ տուր։

Լօնտրա, 4 յունիս

Մ. Կլատսթընն պու ագշամ մէճլիսի մէպուսանատա, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինին, Իրլանտատաքի գարբչընգընգարը տէֆ իթմէք, վէ ասայիշի ումումիյի մուհաֆազա իլլէմէք իւզրէ, թէտապիրի շէտիտ իթթիխաղ իտէճէկինի պէէան իթմիշ տիր։

Լօնտրա, 4 յունիս

Բիմաեէթէ կէօրէ, էկէր Պուլկարիսթան բրէնոի, իմբէրէթին թաճընը թէրք իթմէքլիք նէյէթինի մէկզէյի իճրատէ գօր իսէ, իհթիմալտէն օլուղու իւզրէ, բրէնս Տօնտուգօֆ Դօրատագօֆ միշարիլէյհին եէրինէ կէչէճէք տիր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՑԷ

(Պու կիւնքի Մէսէնճրատան թէրճէմէ։)

Միսհաթ բաշա, Եըլըզ քէօշկինտէն Իսթանպօլա նագլ օլունուպ, քէնտիսինէ, տալիեէ նէզարէթի եադընլարընտա վագը պիր տայիրէյի մախսուսէ թախսիս իտիրմիշ տիր։

* * *

Օսմանլը վէ Եունան ահանամէսի հէնուզ իմզա իտիրմէմիշ իսէտէ, հաւասաւաք ճէտիտէնին Թահտիտի իչին Պապը Ալի քէնտի մուրախասլարընը Թայէնին կլլէմիշ տիր։

* * *

Պապը Ալի, Ալէքօ բաշա հազրէթլէրինին Էվրօբաեա սէյահաթ իթմէք իւզրէ Թալէպ կլլէտիկի մէզունկյէթի, իշլէրին հազը հազըրը իճապընճա իթա իթմէքէ նէյէթինտէ պուլունմագտա տըր։

Վագթըն պէեանընա կէօրէ, Անատօլուճա իգթիզա իտէն Թէտապիրի իսլահիեէ վէ ինզիպաթիեէ տերտէսիի իթթիխաղ տըր։

Օլպապտէ լաղըմ կէլէն լայիհալար հազրը օլուպ, Թէտգիգաթը ախիրէ վէ մուամէլաթը ըսմիեէ իֆա օլունտուգտան սոնրա, տէրհալ մէվգիի իճրատէ գօնուլճագ տըր։

Եէնէ մէզքուր զաղէթանընը պէեանընա կէօրէ, Եունան մուգավէլէյի խուսուսիեէսինինն չիմտիեէ դատար իմզա իտիրմէմէսի, Թէրճէմէ վէ Թէպլիգ գապլրինտէն մուամէմէլաթը գալէմիեէ սէպէպինէ մէպնի իտուկի սուրէթի գավիեէտ ըրվաեէթ օլունուեօր։

Պիրտէ Եունան մէսէլէսինէ տայիր Պապը Ալի ելլէ տիւէլի մուազզամա սիւֆէրասը պէյնինտէ ադտ օլունան մուգավէլէյի ումումիեէնին տէվլէթլէր Թարաֆընտան Թաստիտի ըճամիսի վուգու պուլմասընդճա մուգավէլէնամէյի խուսուսինին Թարթիսի իճրա օլունամահաճաղը ումուրը Թապիլիեէտէն տիր։ Թաստիտի մէզքուրուն վուգուրի իսէ տահա էն ազը իքի իչ կիւնէ միւհթաճ տըր։

Թահտիտի հաւասաւաք ճէտիտէ մէմուրլարը, իկերուտէ Թէսլիմ ու Թէսլիմ քէյֆիեէթինէ նէզարէթ իթմէք իւզրէ, տէվլէթլէր մուրախասլարընան միւրէքքէպ օլարագ Թէշքիլ օլունճագ դօմիսիօնտա, ազա սրֆաթը յա պուլունճագ զէվաթտէն ինթիխապ դըլընճագտ իմիշ։

—Մէսայիլի հազրէ հագգընտա պաղը միւդաքէրաթ իչին, սիւֆէրայի տիւէլի մուազզամա, պու կիւնքի ճիւմատա իրթէսի կիւնիւ Պիւյիւքտէրէտէ Ռուսիա սէֆարէթխանէսինտէ իճթիմա խտէճէքլէր տիր։

—Ինկիլիզ սէֆիրի ճէտիտի լօրտ Տըֆրէրինին, էօնիմիւզտէքի ճիւմատա կիւնիւ Տէրիսատէթէ մուվասլէթ իթմէսինէ պէքլէնիեօր։

—Մահարիսթան ըէյիսի միւքէլլասը Մ. Թիսանդն եէկէնի Մ. Հանֆալուտի, մէհաքիմի Օսմանիեէ Թէչքիլաթընը Թէտգիգ իլլէմէք իւզրէ, Տէրիսատէթէ մուվասլէթ իլլէմիշ տիր։

Մ. Հանֆալուտի, մէմլէքէթինտէ միւտտաիյի ումումիլիք սիլքինտէ օլուպ, Պիւքրէշտէ Ավսթրիա սէֆարէթլինանէսի մէմուրլարընտան տըր։

—Վագթըն պէեանընա կէօրէ, վէպա իլլէթի, եալընըզ Միհապ նամ Բիւյիւք պիր գապիլէտէ մէվճուտ դալընպ, պաշդա եէրտէ քեամիլէն զայիլ օլմուշ տուր։

—Դարատաղ շարդ ճիհէթինին Թախթիթի հաւասա մէսէլէսի հալ ու ֆասլ օլունմագ իւզրէ տիր։ Ինկիլթէրրա տէվլէթի նամընա օլարագ, դարատան Սէյլ Թարաֆընտան Թէքլիֆ իտիլէն Թատիլաթը Ռուսիա տէվլէթի դապուլ իլլէմիշ տիր։

Ռուսիա տէվլէթի պու սուրէթի Թէսվիեէ իւզէրինէ, Շգօարա կէօլինինն շարդ ճիհէթինտէ Դարատաղէն զայ իտէճէկի արազի իչին պիր Թաղմին իթասընը, վէ եախօտ Բօսակօրնցա Թէրէլէրինտէ պուլունան խթիհքեամաթընն հէմմինի Թէքլիֆ իթմիշ, վէ Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա վէ Իթալիա վէ Ավսթրիա, պու իքինճի Թէքլիֆի գապուլ իթմիշլէր տիր։ Չունքի, արազիի մէզքուրէէ պէտէլ Դարատաղա պաշդա արազի վիրիլմէսինէ Պապը Ալինին լրազի օլմաեաճաղը պէյլի իսի։

—Մ. Պարժօն նամ էհլի հիւնէրին Ռիւսումաթ Նէզարէթի ալիեէսի ալէյհինտէ աչըլընը տուամաեը բույէթ իսէն Թիճարէթ պիրինճի մահքէմէսի, Նէզարէթի միւշարիլէյհա Թարաֆընտան Մ. Պարժօնա Թաղմինաթ ագշէսի վէրիլմէսինի հիւքմ իլլէմիշլիսէ տէ, մէզքուր ագշէնին մնգտալը հէնուզ Թայէնին օլունմամըշ տըր։

—Ժուրնալ սը Սէն Բէթրէսպուրկ ղազէթասընընն ըրվաեէթինէ կէօրէ, սալթանաթը Սէնիյէնին Պէրլին սէֆիրի Սաատուլլահ պէյ, սուլթան Սպատ իւլ Ազիզ խան հազրէթլէրինին դաթլի մատտէսինտէ զիմէխալ պուլունտուղունա տայիր, Պէրլինէր Թակլիաթ դազէթասը Թարաֆընտան նէշր օլունան շայիատան տօլտը, մէզքուրը զաղէթա ալէյհինտէ իդամէյի տավա խտէճէք իմիշ։

—Եէնիշէհիրտէն (Լարիսա) վիլիյէն մալիւմաթա կէօրէ, շէհրի մէզքուրատ պուլունան 5 Թապուր ասասքը, պու քէրրէ Սէլանիեէ կէօնտէրիմիշ, վէ Կօլօսսա ամէլիաթը Թահքիմիեէնին իլէրիլէտիլմէսինէ, քէմալի կէրմի իլէ չալըշմագտա պուլունմուշ տուր։

—Օսմանլը շրմէնտրֆէր խաթթլարընը, Էվրօբա խաթթլարը յա պիրլէշմէսի մէսէլէսինի միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ, սատը օլան իրատէյի շահանէ իւզէրինէ, քէյֆիեէթ, մէճլիսի խասսը վիւքէլասա պիրմիւզաքէրէ Թահթը դարարա ալընմըշ, վէ պու գարար զաթը հազրէթի Նէհրիեարինին նազարը Թասվիպինէ արզ օլունմուշ տուր։

—Դարատաղ Բիւրէքճիլէրտէ, քիւչիւք Եըլարզ խանընտա մուդիմ պիր Եէհուտի սարրաֆընը օտասընա, էվվէլքի կիւն խըրսըզլար կիրէրէք, գասասընը դըրըպ 800 լիրա գատար բարա սրրգաթյա սավուշտուշլար տըր։

ԻԽԹԱՐ

Տիւսթուրումուղ շիմտիքի հալ ասթըրմագտա տըր Իսթանպօլտա քէօրրիւ եադընընտա սուճու Պօղոս աղա տիւքքեանընտա, վէ Պաղչէ դարուսունտա, Մասխին պուլունտուղու Ճէլալ պէյ խանը դարշընտա 23 նիւմէրօյու ասաթճը տիւքքեանընտա, վէ Եէնի ճամի ճատտէսինտէ Ղուկասեան քիթապճը տիւքքեանընտա, վէ Պապը Ալի ճատտէսինտէքի Թիւրքճէ քիթապճը տիւքքեանընտա, վէ Ուղուն չարշըտա Ֆրէնքեան քիթապճը տիւքքեանընտա։

Պիր ճիւզիւ 5 դուրուշ տըր։

Պու կիւնքի զաղէթամըզտա մունտէրիճ օլան Համպուրկուն Իզանթալ վէ շիւրէքեասը իլանամէսինտէն տախի անլաշըլճագը վէճ իւզրէ, Համպուրկ հիւքիմէթի եէնի պիր ադէտ բիանգօսու Թաստիգ իթմիշ, վէ հաթթա զիեատէսիյէ արթըրըմըշ օլան իքրամիեէլէրին նիզամէն Թէէտիեէսի իչինտէ քէֆիլ օլմուշ տուր։ Մէզքուր պիւյիւք բիանգօ իչին պիրէթ սաթան Իզանթալ վէ շիւրէքեասը իտարէխանէսի խայլի վագըթտան պէրու Թանրըմըշ օլուպ, իշպու բիանգօ, հավվէսիլէրինէ Թավսիեէ օլունմահա հէր ճիհէթէ շահէսթէ տիր։ Իշպու պիւյիւք բիանգօնուն գուրասը չէքիլէճէկի կիւն, բէսմէն Թայէին խրմիշ օլուպ, կէլէճէք յունիս 15տէ գուրա քէշիտէսինէ պաշլանաճագ տըր։

ԹԻՒՐՔԻԱՏԱ ԻՍԼԱՀԱԹԸ ՄԱԼԻԵԷ

ՄԻՍԻՍԻՐԻՍ ԲԱՇԱՆԸՆ ԼԱՑԻՀԱՍԸ

Տէվլէթի Օսմանիեէ իլէ տայինլէրի պէյնինտէ ադտ օլունաճագ սուրէթի Թէսվիեէ էսաս օլմագ իւզրէ, սալթանաթը Սէնիյէնին Լօնտրա սէֆիրի Միսիսիբիս բաշա հազրէթլէրի Թարաֆընտան Պապը Ալիեէ արզ ու Թէպլիղ օլունան լայիհանընը սուրէթի, պէր վէճհի աթի Մէսէնճրատան Թէրճէմէ օլունմուշ տուր։

1. Հիւքիւմէթի Սէնիյէ, բուլ, Թիմիսիւն վէ Թուլ ըիւսումունտան ասուլը իտարէսի, վարիտաթը վէ մուհաֆազասընը, վէ Պապը Ալինին 1880 սէնէսի 3 հոկտեմբեր Թարիխլի նօմասընտա զիքր օլունան ըիւսումը սայիրէյի, վարիտաթը մէզքուրէնին հասըլաթը սաֆիեէսինտէն սէնէվի 1,100,000 լիրալըգ պիր մէպլաղ, Օսմանլը Պանդասը իլէ 1879 սէնէսի ալաֆրանգա նոյեմբերին 22 սինտէ միւնագզա օլան մուգավէլէնամէեէ միւշթէրէք պուլունան Իսթանպօլ պանդալարընա Թէէտիեէ օլունմագ շարթըյլա, Թահվիլաթը Օսմանիեէ Թարաֆընտան պու պապոտ Թայէին օլունաճագ մէմուրլարա Թէրք ու իհալէ խտէճէք տիր։

2. Թահվիլաթը Օսմանիեէ համիլլէրինին, Էվրօբալը էրպապը վուգուֆունտան ինթիխապ խտէճէք, վէ պալէտտէ զիքր օլունան վարիտաթըն իտարէյի ումումիեէսիյլէ միւքէլլէֆ պուլունաճագ իչպու մէմուրլարա, հիւքիւմէթի Սէնիյէյինին մէմուրլարընի նազարընյա պագրլաճագ, վէ պինապէրին պունարտ, վազայիֆ ու մէմուրիեէթլէրինին էվամիրի Սէնիյէ մուճիպինճէ իֆամուրլարընի մէրգումէ, հէմման քէնտիլէրի տէ հիւքիւմէթի Սէնիյէյինին ուսուլը իտարէսինէ միւշթէրէք տիրլէր կիպի, մէմուրլարընի տէվլէթի Ալիեէնէ միւշարէքէթ վէ մուավէնէթ իթմէկէ հագգը օլաճագլար տըր։ Պունտան մատտա պու մէմուրլար, հիլէ խիւտա վէ կէօմրիւքտէն մալ գաչըրմագ խուսուսլարընը մէն իթմէք, վէ եախօտ խազինէյի տէվլէթին մէնֆաաթընա օլարագ, պալէտտէ մէզքուր վարիտաթըն ուսուլը Թահսիլի վէ էսասընը Թատիլ իլլէմէք խուսուսունտա լազըմէտէն ատտ իթթիքլէրի նիզամաթը, հիւքիւմէթի Սէնիյէնէ Թէքլիֆ իտէճէքլէր տիր։

3. Վարիտաթը մէզքուրէ իտարէսինին հիւքիւմէթ Թարաֆընտան Թէֆթիշ ու նէզարէթի, ճանիպը Պապը Ալիտէն Թայէին օլունաճագ միւֆէթթիշլէր վասէթասը յա իճրա օլունաճագ տըր։ Պու միւֆէթթիշլէրին, մուհասէպէ տէֆթէրլէրինի Թէտգիգէ, վէ պիլճիւմլէ Թէֆթէրուաթ հագգընտա մալիմաթ ալմաեա հագգլարը օլաճագ իսէ տէ, ուսուլը իտարէեէ միւատախէլէ իթմէկէ հագգլարը օլմաեաճագ տըր։

4. Պէտէլէրի հէնուզ Թէէտիեէ օլունմամըշ օլան միւխթէլիֆ խաթիգրաղլար, ագտ խիլիֆիլէրինտէ հէր նէ ֆիեաթլա մէյտանը Թէտավիւլէ չըգարըմըշլար իսէ, եէնէ օ ֆիեաթա վաղ օլունան նագլարը, վէ պէյլէճէ մէյտանը Թէտավիւլէ չըգարը ֆիեաթա վաղ օլունան հէր պիր իսթիգրաղա 100 տէ 4 ֆայիզ վէրիլէճէք տիր։ Խազինէ Թահվիլաթը իլէ տիւեունը ումումիեէտէ, մէյտանը Թէտավիւլէ չըգարըլարը ֆիեաթա վաղ օլունարագ, սէնէվի 100 տէ 4 ֆայիզ կէթիրէճէքլէր տիր։ Էվրօբայի օսմանի չըմէնտրֆէրլէրի էհամը իչին տախի իշպու մէպտէ վէ գայիտէ ճարի օլաճագ տըր։

5. Իտարէնին քեամիլ յի մէսաբիթաթը պիթթէնգիլ, պալէտտէ մէզքուր 1,100,000 Օսմանլը լիրասը տա Թէէտիեէ օլունտուգտան սոնրա, վարիտաթը մէզքուրէնին պագը գալան հազրլաթը տաֆիեէսի, Պուլկարիսթան վէրիկիսի, վէ Եարգի-Ռումէլի իլէ Դրպրըս հասըլաթընա զամմ օլունուպ, պու մէպլաղտան, խթիգրաղաթը միւխթէլիֆ, խազինէ Թահվիլաթը, տիւեունը ումումիեէ, չրմէնտրֆէր էսհամը ֆայիզլէրի Թէէտիեէ օլունաճագ, վէ իշթէ պու մազսէտէ մէպնի մէպլաղը մէզքուր, եա տօղրուտան տօղրուեա մէմուրլինի իտարէ Թարաֆընտան վէ եախօտ մէմուրլինի մէրգումէնին ինթիխապ իթթիքլէրի պիր պանդա վասէթասը յա, Ինկիլթէրրա եախօտ Ֆրանսա պանդասընա Թէսլիմ ու իհալէ դըլընճագ տըր։

6. Էկէր ուսուլը իտարէնին իլք սէնէլէրինտէ վարիտաթը մէզքուրէնին հասըլաթը միւթէմէթթիլ յի տաֆիեէսի, Պուլկարիսթան վէրիկիսի վէ Եարգի Ռումէլի վէ Դրպրըս վարիտաթը իլէ պիրլէշիպ, մէյտանը Թէտավիւլէ չըգարըլարը ֆիեաթա վաղ օլունան առեունը Օսմանիէյի խարիճիեէ հագգընտա սէնէվի 100տէ 4 ֆայիզին Թէքմիլէն իթասընա քիֆաեէթ իթմէզ իսէ, իշպու մէզգտալը, եախօտ պիլա ֆարգ տիւեունը խարիճիեէնին ադամընա պէթթինտէ, Թահվիլաթը Օսմանիեէ համիլլէրի պէյնինտէ Թագսիմ օլունաճագլար տըր։ Էյնէ իշպու իլք սէնէլէրին գուսուր գալան մէզգտալը ֆայիզինի իքմալ իտէճէք մէպլաղ, իրթէսի սէնէլէրտէքի ֆազլա վարիտաթտան Թէսլիեէ իտիլէճէք տիր։

7. Էկէր իրթէսի սէնէլէրտէքի վարիտաթ, ֆայիզլարըն Թէքմիլէն Թէտիեէսի իչին իգթիզա իտէն մէզգտարտան տա զիեատէ իսէ, իշպու ֆազլա վարիտաթ, խազինէյի տէվլէթէ Թէսլիմ օլունաճագ տըր։

8. 1876 սէնէսինտէն պէտէն, Թէքլիֆ օլունան սուրէթի Թէսվիեէնին իճրասընա պաշլանըլընճաեա գասար Թէտախիւլտէ դարմըշ օլան ֆայիզլէր, 100տէ 4տէն մահսուպ օլունաճագ, վէ պունլարա պէտէլ 100տէ 4տէն էհամ չըգարըլաճագ։ Լաքին Պապը Ալի, տիւէլի էճնէպիեէ իլէ վաղը օլան Թիճարէթ ահանամէլէրինի եէնիտէն Թէֆթիշ ու Թէտգիգ իտիպ խախալաթ կէօմրիւքլէրի ըրիսումաթընը արթըրմաեընճա, իշպու ֆայիզ Թէէտիեէ օլունմաեաճագտըր։

9. Խախալաթ ըրիսումունուն Թէզեիտինտէն սոնրա, տիւեունը խարիճիեէնին միդտարը մէճմուլ իչին, եիւզտէ շու գատարը ըէս իւլմալ ագչէսի հուսուլէ կէթիրիլճէք, վէ պու տա, էն էսկիսինտէն պաշլաեարագ, վէրէս իւլմալլէրինին միդտարընա կէօրէ, ֆայիզլէրի խթիգրաղաթա զամմ իտիլէրէք, պէհէր խթիգրաղը, Թէտավիւլէ չըգարըլարը Թարիխէ կէօրէ, արտ ատտա Թէէտիեէսինէ հաար իտիլէճէք տիր։ Տիւեունը ումումիեէնին մուպաեասը իսէ, տիկէր պիլճիւմլէ տիւեունունն Թէսվիեէսինտէն սոնրա վուգու պուլաճագ տըր։

10. Պիր Թարաֆտան Պապը Ալի

իլէ տիկէր Թարաֆտան միւխթէլիֆ նամզարլա եատ օլունա կէլէն տիւեունը խարիճիեէյի Օսմանլէ Թահվիլաթ համիլլէրի մուրախասլարը պէյնինտէ մուվաֆագաթ հասրլ ի. տիլտիկինտէ, իշպու մուվաֆագաթ վէ իթիրաֆ, հիւքիւմէթի Սէնիյյէ թարաֆքնտանԻսթանպօլտա.քի տիւէլի էճնէպիեէ սիւֆէրասընա պիլ. տիրիլէճէք տիր։

Արնավուտլուգ իսլահաթընա մէմուր օլան Տէրվիշ բաշա հազրէթ. լէրի, միւրուր թէզքէրէլերի իշին պիր նիզամնամէյի մախսուսէ գա. լէմէ ալտըրարագ, հէր թարաֆա նէշր ու իշաա իթմիշ, վէ պու նի. զամնամէ մուճիպինճէ պիր ատէ. մին քէնտի գազասը տախիլինտէ կէզմէսի իշին թէզքէրէեէ լիւզումի եօգ իսէտէ, գազասընտան խարի. ճէ չըգմասը լազըմ կէլինճէ, հէր հալտէ թէզքէրէ ալմաղա մէճպու. րիեէթի դավիէն թէէյիտ գէլըն. մըշ տըր։

—Բումանիա բօսթասընտան վէ. րիլէճէք մէքթուպլարըն միւմքին մէրթէպէ սիւրաթը տայիրէսինտէ Վարնա Թարիգէյլէ Տէրիսաատէթ իրսալի իշին, պու քէրրէ Բումանիա իլէ թէլէկրաֆ նէզարէթի արասը. տա պիր մուվաֆագաթ հուսուլէ կէլմիշ տիր։

Պու մուվաֆագաթ իճապընճա, Բումանիա բօսթա նէզարէթի, իքի ատէտ պլուլիք միթէհարրիք բօս. թա գութուսունու Օսմանլը բոս. թա նէզարէթինէ թէրք իթմիշ տիր քի, Ավսթրիա, Արմանիա, Պէլճի. գա վէ Ֆիլէմէնք մէքթուպլարը, պունլար վասէթասը.յլա նագլ օլուն. տուղու հալտէ, 15 սաաթ վագթ գազանըլճաղ տըր։

—Սուլթան Ահմէտ մէյտանընտա վագը օլուպ, մուգատտէմա իշինտէ վէրկի էմանէթի պուլունան վէ պիր տզ վագթտան պէրու թա. միր խոլէն տայիրէնին թամիրաթը [illegible] տախի իքմալ խոլիմիշ օլուղուն. տան, վէրկի էմանէթի, տիւնքի կիւն Սուլթան Պաեազիտտէ, մալիեէ նէզարէթի տախիլինտէքի տայիրե. տէն օրտեա նագլ իթմիշ, վէ թի. ճարէթ նէզարէթի տախի պիր դաչ կիւնէ գատար պօշ դալան տայի. րէեէ նագլ իտէճէքմիշ։

—Բումէլի շըմէնտըֆէրլէրի իշ. լէտիճի գումբանեասը, պու քէրրէ Այիսթէֆանօս վէ Զէքմէճէ վէ Ֆլո. րիա վէ Իսթանպօլ իլէ, Գումգաբու արասընտա ամէտշիւտ իտէճէք եօլ. ճուլարա մախսուս ատի պիլէթլէր իլէ կիտիպ կէլմէ պիլէթլէրինին ֆիեատը թաամլը էյլէմիշ տիր։

—Սուրիեէ վիլայէթի բօսթա վէ թէլէկրաֆ միւֆէթթիշի օլուպ, մէմուրիեէթի մախսուսէ իլէ Գա. հիրէեէ կէօնտէրիլէն Մ. Էմիլ Վի. տալ իլէ Խըտիվիեէթի Մըսրիեէ բօսթա նէզարէթի արասընտա պու քէրրէ իմզա օլունան պիր մուգա. վէլէյի մախսուսէ իճապընճա, Տէ. բիսաատէթտէքի Մըսրը բօսթասը իլղա օլունաճագ տըր։

ՇԷՅԹ ԻԻՊԷՅՏՈՒԼԼԱՀ

(Մէսէնճըրտէն թէրճէմէ)

Թէպրիզ Ինկիլիզ ժէնէրալ գօն. սօլօսունա կէօնտէրիլմիշ օլան պիր գէթթա խուսուսի մէքթուպուն ա. թիտէքի խիւլասասը, պու կիւնքի կիւն Օսմանլը վէ Իրան հուտուտու Քիւրտլէրի միեանընտա, հէման պիր հիւքմի հիւքմանիյէ հայիզ պուլունան շէյլիի մէրգումը էվ. սաֆը հագգընտա, շու մալիմաթը իթա իտիեօր. — «Շէյխ Իս. պէյտուլլահ, Իսլամիեէթին սընը. ֆը բուհանիսինտէ իւշինճիւ կիպի ատտ օլունմագտա օլուպ, իսմէն Իրան տէվլէթինէ թապի օլան պա. զը գապիլէլերտէն մաատա, պիլ. ճիւմլէ Քիւրտլէր թարաֆընտան թանըմըշ հիւքմտարը միլքի մէ. մուրիեէթինի տախի հայիզ պու. լունմագտա տըր։ Մէրգումի, ատէ. թա գրալար կիպի եաշաեըպ, հէր կիւն հէր սընըֆ էհալիտէն 500–1,000 քիշի քէնտիսինէ զիեարէթէ կէլմէքտէ տիրլէր։ Մէրգումուն թապիաթը, էթրաֆընտա պուլու. նան մէմուրլարըն թապիաթընա պիւսպիթիւն մուխալիֆ տիր։ Քէն. տիսի վէ մախտումու, իշ հագգըն. տա քէնտիէրիյլէ կէօրիւշմէք խա. թէեէնլէրին քեաֆֆէսինի, կէօրիւ. շիւլէճէք մատատ նէ գատար ատի տախի օլա, պիզզաթ դապուլ իթ. մէքտէ տիրլէր։ Շէյխին տախիլի էօմրիւ բէք սատէ օլուպ, իգամէթ իթտիկի շէհրէ ասլա միւսքիրաթ կիրմէզ։ Սապահլաեընը էրքէնտէն թէքմիլ կիճէ, քէնտիսի վէ վէլիի ահալը, հիւքիւմէթլէրինին վէ էհա. լիլէրինին մէնֆաաթլարը.յլա իշթի. զալ իտէրլէր։ Շէյխէ թապի օլան. լար, քէնտիսինէ բէք զիեատէ իլ. թիֆաթ վէ հիւրմէթ վէ թէվէճճիհ կէօսթէրիպ, ատէմի իթաաթա խէ ասլա ճէսարէթ իտէմէզլէր։ Պունլար, մէրգումուն ատիլ պիր միւտիր վէ հաքիմ օլտուղունու պէեան իտի եօրլար։ Քէնտիսի ասլա հէտիեէ դապուլ իթմէյիպ, մէմուրլարը թա. րաֆընտան տա դապուլ օլունմա. սընա միւսաատ իթմէեօր։ Դանու. նա մուխալիֆ օլան հէր շախս, ի. տամ ճէզասընա թապի տիր։ Շէյխ Իսպէյտուլլահ, էօմրիւն վէ էֆ. քեարը մէտէնիյյէթքեարանէնին նէ օլտուղունու թէվապիսինէ ան. լաթտըրմագ արզուսինտէ օլուպ, պունլարը մէտէնի ղըլմագ, վէ հէր կիւնա եաղմա վէ խըրսըզլըզը մէն իյլէմէք ղայրէթինատ տիր, վէ պու սէպէպէ մէպնի, ղէրր իթիբմէք իւզրէ, Կաֆքատա, Պաշ դալէտէ, Մէրթէվէր վէ Թէրկիվէրտէ պիր խայլի արաղի միւսպաեէա իթմիշտիր։

* *

Աթիտէքի իքի ղըթա մէքթուպ, [illegible] թարաֆընտան վուգու պուլան սէ. ֆէր էնասընտա, քէնտիսի թարա. ֆընտան, պիրի պիր Ամէրիգալը միսիօնարա, վէ իքինճիսի Իրան վիւքէլասընտան Միւլք Արա Ապ. պասա կէօնտէրիլմիշ օլուպ, շէյխին էֆքեարը զամիյյէսի հագգընտա մալիմաթ միրմէքտէ օլմալարը.յլա, թէրճէմէլէրինէ պէր վէճճի զիր միսարաաթ իտէրիզ։

«Ումմար ու խուսուսաթըմբզըն հա. լի հագգընտա շիֆաէն քէնտիսինէ պէեան իթտիկիմ շէյլերի, սուրէ. թի մահրէմանէտ սիղէ պիլտիրմէք իւզրէ, թարաֆընզա Մօլլա Իսմա. յիլի կէօնտէրտիկիմ կիպի, Քիւր. տիսթան մէսէլէսի վուգուաթլարը. նը, վէ մախտումունուն Սօուդպու. լոգտա.քի հարէքեաթընը տախի Ինկիլիզ հիւքիւմէթինէ պէեանէ հիմմէթինիզի խասսէթէն ըճա ի. տէրիմ։

«Քիւրա միլլէթի, 500,000 ֆամի. լիատան միւթէճավուզ այրըճա պիր միլլէթ օլուպ, մէղհէպի, զամանին վէ ատաթը տա, տիկէրլէրինատէն ֆարգլը տըր։ Միլլէթի մէրգումէ, միլլէթլէր իշինտէ մուզիրը, միւֆ. սիտ տէեու թանըմըշ, վէ Քիւր. տիսթան պէյրէսի պու սուրէթլէ նագշ իտիլմիշ տիր։ Պու վէճճէ էկէրչի Քիւրտլէրտէն պիրի, պիր սուլի հարէքեթտէ պուլունուեօր իսէ, սաքին վէ տայիրէ.յի ինթի. զամտա պուլունան պինլէրճէ էշ. խաս, ֆէնա նամ ու շէօհրէթ դա. զանըեօրլար։ Մուհադդադ պիլի. նիզքի, պու շէյլեր հէր, պաղը Օս. մանլը վէ Իրան մէմուրլարընը զաա. ֆէթլէրինատէն նէշէթ իթմէքտէ տիր. չունքի Քիւրտիսթան, Օսման. լը վէ Իրան մէմուրլարը. նը պուլունուպ, մէղբիւր իքի հիւքիւ. մէթլէր իսէ, հէր պիրի քէնտի էս. պապը մախսուսէլէրի իշին էյլէյի ֆէնաատան թէֆրիդ իթմէյլէր։ Պու սէպէպտէն ֆէնալար իսլահ օլուն. մաըգլարը կիպի, շաեանը հիւրմէթ օլանլար տա ֆէնա նամ ու շէօհրէթ գազանրեօրլար, վէ խա. ըապիյյէթէ տիւշար օլուեօրլար։

«Շաեանը էսէֆ օլան ահվալը սայիրէ իշինտէ, շիւպհէսիզ Ալի Շէքաք գապիլէսինի իշիթմիշինիզ տիր քի, շէգավէթ վէ հարէքեաթը մուխարրիպէսիյլէ, կէրէք եէր. լիլէր վէ կէրէք էճնէպիլէր, եանի Միւսլիմանլար վէ սայիրլէր հագ. գընտա մուճիպլի խարապ տըր։ Հէր հիւքիւմէթ, պու գապիլէնին սույի հարէքեաթընտան պահս օլունտու. զունու իշիթմիշ տիր։ Իրան հիւ. քիւմէթինին իհմալ եախսոտ իգթի. տարսըզլըզը իլէ, մէղքիւր խալդ, ասլա մէտէնիյյէթ քէսպ էյլէմէ. յիպ, իլէրուտէ տախի քէնտի պէ. տէվլիք հալինտէ դալաճագ տըր։ Թէպասայի տէվլէթի Ավեեէտէն պու. լունան Հարքի գապիլէսինին սույի հարէքեաթը տա մալիմ տիր։ Ի. րան հիւքիւմէթի կիպի, հիւքիւմէ. թի Սէնիյյէ տէ, պու էհալիլէրի տայիրէ.յի մէտէնիյյէթէ խոխալ իթմէք իւզրէ, եա վասայիթի լա. զըմէեէ մալիք օլմաըզընտան, վէ եախսոտ իհմալ իւզրէ պուլունտու. զունտան, Քիւրտիսթան ֆէնա պիր նամ քէսպ իթմիշ, վէ էնզարը ամ. մէտէն տիւշմիշ տիր. շու հալտէ ֆէնալըզա մէյեալ օլան քիմսէլէր իլէ իյիլեր ֆարդ խոտլէմէմիշ տիր։

«Կէրէք թէպասայի Իրանիեէտէն վէ կէրէք թէպասայի տէվլէթի Ալի. եէտէն պուլունան Քիւրտիսթան մէ. մուրլարը, վէ քէզալիք Քիւրտիս. թան էհալիսի, ճիւմլէթէն վէ գա. թիէն միւթէֆիդ տիրլէր, վէ մէղ. քիւր իքի հիւքիւմէթլէր իլէ, իշլէ. րին պու եօլտա կիտէպիլմէսի միւմ. քին օլմահեաճաղընտան, Էվրօբա հիւքիւմէթլէրի, էսասը մատտէեէ. քէսպի վուգուֆ խոէրէք, հալլէ. րինի նազարը տիրդաթա ալմալարը իշին, պաղը թէշէպպիւսաթտա [illegible] ղունու թէսլիմ իթմէքտէ տիրլէր։ Պիզ տէ այրըճա պիր միլլէթիզ, վէ միւթէհիմմէրիմիզի ճէղալանընը. մագ խուսուսունտա դուվվէթլի վէ միւսթադիլ օլմագլըզմըզ, վէ տի. կէր միլլէթլէր միսիլլու միւմթազ պուլունմագլըզմըզ իշին, ումար ու մէսալիհիմիզին պիզզաթ քէնտի եէտլէրիմիզտէ օլմասընա միւհթա. ճըզ։ Պիզիմ միւթէհիմմէրիմիզէ կէլինճէ, թարաֆըմըզանա հիչ պիր զարար կէլմէեէճէկինի թէահհիւ. տէ հազրըզ։ Իշթէ էսասը մատ. տէ պունտան իպարէթ օլուպ, մախ. տումումունուն Սօղուդպուլաղա կիթ. մէսի իսէ, Քիւրտիսթան տէվլէթինի իյիճէ անլամագ, վէ հիչ պիր ֆէ. նալըգ վուգու պուլմամագ իշին տիր, եօգսա թէքմիլ Քիւրտիսթան իշի քէնտի էլինէ ալաճագ տըր. զիրա իքի հիւքիւմէթլէր մէմուրլա. ըը թարաֆընտան չէքիլէն զուլմ ու ճէֆաեա վէ տայիսի ֆէնալըգլարա թէհամմիւլ, արթըգ մէճալ գալ. մամըշ տըր։»

* *

Իքինճի մէքթուպ տախի պէր վէճճի ամի թէրճէմէ օլունուբ.

Շահը սապըգ հազրէթլէրինին բէտէրիմէ ալիճէնապըզլա վէ հիւր. մէթլէ իպրաղ էյլէտիքլէրի տախա. վէթ վէ համիյյէթ, վէ մէրհում բէ. տերիմին տախի Շահը միշարիլէյհ հազրէթլէրի հագգընտա տէրքեար օլան սատագաթը, վէ կիճէ կիւն. տիւզ հիւքիւմէթլէրի ուղրունա բէ. տերիմ թարաֆընտան ճէնապը հագգա խոլէն խալիսանէ տուա. լար, հէր թարաֆտա վէ հէր քէսէ մալիմ օլմագ կէրէք տիր։ Զաթը ֆէխամէթսիմաթլէրինիզ տախի, Շահը սապըգ իլէ բէտերիմ պէյ. նինտէ մէվճուտ օլան տօսթլուղու պիլիրսինիզ։ Իմամ «պիր էվլատ բէ. տերինին թասվիրի տիր» վէ քէզա, «թարաֆէյնտէն կէօսթէրիլէն մու. հապպէթ, բէտերտէն էվլատա ին. թիգալ իտէր պիր միրաս տըր» տար. պը մէսէլէրի ֆէհվասընճա, պէն. տէնիզ տախի քէնտի թարաֆըմ. տան քէնտիմէ թէրէթթիպ իտէն վազիֆէյի մանէվիեէտէն ասլա շաշմամըշըմ տըր։ Պինաէն ալէյհ մէրհում Շահ հազրէթլէրինին հիս. սիեաթընա մութապըզ վէ հոթթա պիր էֆքեարը հիւքմտարանէ իլէ հարէքեթ իթմէք, Զաթը ֆէխա. մէթսիմաթլէրինիզ այտտ պիր մատտե տիր։ Զունքի իլք սէնէլէր. տէ Շահը սապըգէն լութֆ ու մի. ըէվվէթինտէն մէճնուն օլտուղում կիպի, շիմտիտէ գալպիմ, Զաթը ֆէխամէթսիմաթլէրինիզին միւսաա. տէսիյլէ մէսրուր օլմագտա տըր։ Նէ՛ կիւզէլ տիր շու տարպը մէսէլ. «Լիկէր կիւլ սոլար, վէ կիւլ աղա. ճը տա գուրուր իսէ, կիւլիւն նէ. ֆիս գօդուտու, կիւլիւն խիւրասա. սը իշինտէ պուլունմասընը, նէ՞րէյտէ պուլունուր։»

Տէյլի Նիուզ ղազէթասը, Բէթ. ըէսպուրկ պան.քէր վէ թիւճճար. լարընը մէմալիքի էճնէպիեէտէ Բուս գրէֆտիթսունուն տիւշարը թէհլիքէ օլաճաղը գօրգուսու, եա. խոտ մէմլէքէթին պուլունտուղու միշէվիկ հալ սէպէպինտէն մալ. լէրինի մէզատա գօեաճագլարընը եաղմըշ իսէ տէ, ժուրնալ տը Սէն Բէթրէսպուրկ զազէթասը թարա. ֆընտան պու հալատիս եալանա չէգարըլմըշ տըր։

—Իրան հիւքիւմէթի, Ավսթրիա. եա պիր խայլի թօր սիքարըշ իթ. մէքտէ տիր։

—Բուսիա իմբէրատօրու իքինճի Ալէքսանտրը գաթլինտէ զիմէտ. խալ պուլունան Հէսսա Հէլֆման նամ գատրն հագգընտա, Բարիսին պաղը զազէթալարընտա կէօրիւլէն շայեալարը Կօլօս նամ Բուս զազէ. թասը եալանա չէգարըեօր։ Մէղ. պուրէ հալեա մահպէտտէ օլուպ, [illegible] Հասպուտանէնին Հաֆիսին. տէ կէզմէսինէ միւսաատ խոխլի. եօր։ Պու գատընա պիր թագըմ էզկյյէթլէր վէրիտիկի շայիասը պի. սալ ու էսաս տըր։

—Ալտֆրանկա մարտ 24 տէ Եէ. հուտի միւթէպէրանընտան միրէ. քէպ պիր հէյլէթի մէպուսէ, ինգ. կիլիթէրրա խարիճիեէ նազրը ըրտ Կրանվիլ չէգարագ, Բուսիատա պուլունան Եէհուտիլէրին, տիւշար օլտուղլարը մէզալիմտէն տօլաեը իզհարը թէէսսիֆ իթտիրլէրինատ, լօրտը միշարիլէյհ չէօյլէ ճէվապ վէրմիշ տիր։

«Ժէնս Բիւս զազէթասը, Բու. սիատա միւթէմէքքին օլան Եէհու. տիլէր ալէյհինտէքի թահրիքատ հագգընտա, Ինկիլթէրրա մէճլիսի մէպուստանընտա վուգու պուլան պիր սիւալտէն պահս խտէրէք տիեօր. քի, Բուսիա հիւքիւմէթի, քէնտի վազիֆէսինի իճրա իթմէք իշին, խարիճատէն նասիհաթ միւհթաճ տէյլ տիր, վէ Եէհուտիլէրի հի. մաեէ իթմէք իւզրէ ատաքիր սէվգի, վէ հիւքիւմաթը մահէլլեեէ թարա. ֆընտան իթթիխաղ օլունան թէատ. պիր, վէ իմբէրատօր թարաֆընտան Եէհուտի հէյլեթի մէպուսէսինէ սէօյլէնիլէն սէօզլէր, պիլճիւմլէ Բուսիա թէպասընը մէգհէպճէ եախսոտ գավիեէթճէ հիչ պիր ֆարգլերի օլմահարագ, այնի հի. մաեէեէ մազհար օլտուգլարընը խա. պաթ իթմէքտէ տիրլէր։

—Բակիւզատան պաթէլէկրաֆ պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, Տէրվիշ բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան խիլէն իգտամաթ, շիմտիեէ գա. տար սէմերէսիզ գալմըշ տըր։ Կէր. չի պաղը միւթէպէրան արզը ինգը. եատ իթմիշլէր խոէ տէ, էքսէրի. եէթ պիր մուհարէպէտէն պիլէ իճ. թինապ իթմէք խսթէմէմէքտէ տիր։

Պունունլա պէրաբէր Տէրվիշ բա. շա, իչի սուբէթի տօսթանէտ թէս. վիեէ իտէպիլէճէկինի իւմիտ իտի. եօր։ Արզը ինգըեատ իտէն նահի. եէլէրտէ, պիլա միշքիլաթ գու. բա իլէ ասքէր ալընբաղ, հէյեէթի իթթիհատիեէ բուէսասընտան օլ. տուղու հալտէ Բրէզրինէ ֆիրար իթմիշ օլան Հաճի Էօմէր, պու քէր. բէ ախշ ու կիրիֆթ խիլէրէք, միշիր բաշանը հուզուրունա կէօ. թիւրիւմիշ, վէ միշարիլէյհ իսէ, մէրգումու սէրպէսթ պրագմըշտը։

Տէրվիշ բաշա, շէհրին միւթէպէ. բանընը վէ Արնավուտ հէյեէթի իթթիհատիեէսի պաշըճա բուէս. սասընը ախշ ու կիրիֆթ իթտիկի կիպի, տաղարա ֆիրար իթմիշ օ. լան էհալիյի տէ խանէլէրինէ ավ. տէթ իթտիրմէք իւզրէ Եաղօվատա պիրմըգտար ասքէր կէօնտէրմիշտիր։

Բաշայի միշարիլէյհ, արտ ար. տա պիր խայլի Արնավուտ սէրկէր. տէլէրի թուրթուրմուշ օլուպ, պունլար, պիր ավմանը հարպ հու. զուրունտա մուհասքէմէ օլունաճագ տըրլար։ Կէչէնլէրտէ, հապսէ իլ. դա խիլէն Ապաիւլ պէյ հագ. գընտա Վիէննանընն Գօրէսքօնտան. զազէթասը պէրվէճճի տթի մալիմ. մաթը վէրիեօր.

Պու Ապաիւլ պէյ, պունտան ագտէմ իքի նէֆէր տիկէր Արնա. վուտլարա պիրլիքտէ Եունանիս. թան լէհինտէ իհթիմալտէն օլտուղու իւզրէ պիր թէվասիեթ վուգուպուլ. տուղունտա, պունուն նէ կիւնա մուխանթարալարը մուճիպ օլաճա. ղընը տէվլէթլէրէ պիլտիրմէք իւզ. րէ էվրօբատա պիր սէյեահաթ իթ. միշ տիր։ Պու քէրրէ տէ Արնա. վուտլարընն տավասընը Պաղը Ալի նէզտինտէ իլթիզամ իյլէմէլէրի խուսուսունու միսթէրճա պիր ար. զուհալը էվրօբա գապինէթօլարընա թէպլիղ իթմէք մէմուրլեէթի ճէ. ատիտէսյլէ միւքէլլէֆ իսիլմիշ, վէ պիր լիմանա վասլ օլմագ իւզրէ Տէրվիշ բաշա ասաքիրինին խթիլա իթմիշ օլտուգլարը արազմանէն կէչ. մէեէ մէճպուր օլարագ թէպսիլի դըեեաֆէթ իթմիշ, վէ կէրչի Տիւ. րուցցօեա պիլա միշքիլաթ վասլ օլմուշ իսէ տէ, չէհրէ կիրէճէկի էնատատ թանըլըպ ախշ ու կիրիֆթ օլունմուշ տուր։ Մէրգումուն իս. զէրինատ պաղը մուհիմմ էվրագ պուլունուպ, բիմահեեթէ կէօրէ էվ. ղաղը մէղքիրէ, բէք չօգ զէվաթը մուազզամաեը տիւշարը թէհլիքէ գըլմագտա իմիշ։

Շգօտրա հիւքիւմէթի, Գասթ. ըաթի գապիլէսինէ պագաեա վէր. կիլէրինի թէէտիեէ իթմէլէրի իշին էմր կէօնտէրմիշ իսէ տէ, գապիլէ. յի մէղպուրէ բէտտա իթմիշ օլտու. ղունան, հիւքիւմէթի մահէլլեեէ իլէ տաղլըլար պէյնինտէքի միւնա. սէպաթ բէք կէրկիլէշմիշ տիր։

—Թայմտա օգունտուղունա կէօ. րէ, պիր էճնէպի տէվլէթի թարա. ֆընտան դրալիցաեա պիր նամէ վէ. րիլմէսինէ Ինկիլիզ թէպասընտան պուլունան պիրիսինին սէլահիեէ. թի պուլունմատըզը գարարլաշը. ըըմըշ օլմաղլէ, Հօպարթ բաշա զաթը հազրէթի Բասիշահի թարաֆընտան

հավել ալտուղու թէպլիղնամէյի դրա-
լիկա հաղրէթլէրինէ էթա իտէմէ-
եէճէք տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կ. ՊՕԼՍՈՅ ՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼԸ

(Տէ-Նէ Նէ-Իէ-Դէ-Ն պ-Էբայ)

Այս բաբելոնեան խառնաշփոթութեան մէջ ի՞նչ կ'ընեն մեր պարոններն ազգին իրական շահերն, ի՞նչ ուղղութիւն ընտրած են արդեօք նորա բարեկեցութեան համար և ո՞ւր է այն դերն որ ստանձնած պէտք է լինին հասարակաց կարծեաց վրայ մի օգտաւէտ ազդեցութիւն բանեցնելու համար։

Ազգային մի ընդհանուր ժողով կայ, մի վարչութիւն կայ — որք իսկզբանէ անտի ոչ մի նշանաւոր ծառայութիւն չեն մատուցած թէպէտ — բայց գոնէ կարեւոր խնդիրներու վրայ զբաղիլ կը ձեւանան երբեմն։ Արդ՝ ո՞ր օրագիրն այն խնդիրներէն մին ըմբռնէն լուսաբանած է ժողովականաց, և կամ խրթան եղած է որ բաղում մտացեալ խնդիրներն ժամ յառաջ լուծումն ստանան, դրդած է խոհեմ վարչութիւնն այս կամ այն պիտանի հարցերով զբաղելու։ Ո՞րն համարձակեր կամ մտածեր է իսկ ելնել, ինչպէս որ արժան է, քննադատել մի ատենախօսի ճառն, ո՞րն ելեր է երեսփոխանաց ընտրութեան ժամանակ արժանաւոր անձեր ցոյց տալու, ջերմ կերպով զանոնք պաշտպանելու քուէարկիչներուն առջև, որպէս զի սոքա եւս վայելչապէս ներկայացուած լինին։ Բանիբուն և համեստ անձինքներէն շատերն ազգային երեսփոխան լինելու կը դժկամակին։ Պատճառն այն է որ չեն վստահանար մայրաքաղաքին Հայ մամլոյն վրայ որ իրենց պաշտպան կը կենայ, եթէ մի օր ժողովին մէջ բեւեռեալ անդամներէն ոմանք անդուսպ բերանով և կոպիտ ոճով վիրաւորեն իրենց անձնական արժանապատուութիւնն։

Արանց և կանանց ընկերութիւններ կը բուսնին օրէ օր, — դուցէ և շատ իսկ առատ են մեր պիտոյին համար։ — Այդ ընկերութիւններն, որք ժողովրդեան դրամին պէտք է յառաջանան, ժողովրդեան հսկողութեանն ներքեւ պէտք է գործեն, շատ անգամ երկար ժամանակներ իրենց գործոց վերայ հրապարակական հաշիւ տալու կը դանդաղին։ Եւ ո՞վ պէտք է յիշեցնէ նոցա իրենց պարտքն, նոյն իսկ իրենց շահուն համար, եթէ ոչ պարբերական թերթերն։ Արդ՝ սոքա փոյթ չեն տաներ բնաւ գբրդուելու ընկերութիւններն և հասարակութիւն որ նուէրներու հաւաքումէն վերջն պէտք չէ դադարեցնեն իրենց յարաբերութիւններն։ Երբէք չեմք յիշել որ մի լրագիր ձեռք առնու հետզհետէ այդ ընկերութեանց կանոնագրութիւններն և մանրամասնաբար քննադատէ։ Եւ սակայն գիտեմք այնպիսի ընկերութեանց կանոնագրութիւններ որք անտեղի և անհեթեթ յօդուածներ կը պարունակեն, նոյն իսկ խմբագրող մարմնոյն վնասաբեր։

Կ. Պոլսոյ մէջ գործող ընկերութիւններն տարբեր միջոցներով միեւնոյն նպատակին ծառայել կը հռչակեն իրենց ձեռնարկութիւններն։ Սոցա մէջ սակայն մէկէն աւելի կը գտնուին որք զարաւոյլ կամ անել ճանապարհի վրայ կը քայլեն։ Ո՞ր մէկ լրագիր դիտած է այս բան, ո՞ր խմբագիր յանձն առած է ցոյց տալ — եթէ կարող է — թէ այս կամ այն միջոցն է գովելին և պարզագոյնն։ Ո՞ր թերթի մէջ կարդացված է Հայաստանի իրական վիճակին նկարագրութիւն, ամեն մէկ դաւառին, քաղաքին, գիւղին նիւթական և բարոյական ամփոփումն չափը։ Ի՞նչպէս ընկերութիւնք բարւոքել կը կամին մի երկիր, Հայաստանն, զոր իրենք իսկ չեն ճանաչեր, և ո՞վ պիտի ծանօթացնէ հայրենիքն անոնց եթէ լրագիրք չօժանդակեն անոնց այս մասին, բանիբուն թղթակիցներու միջոցով ուսումնասիրելով նոյն աշխարհին ստոյգ վիճակն, էական պակասութիւններն, ձգտումներն։ Ո՞ր օր լրագիրք եղեր են մի ճանապարհ ցոյց տալու արդէն հաստատեալ մի ընկերութեան որ աւելի դիւրութեամբ հասնի իւր նպատակին։ Ո՞ր հրահանգներն ներշնչած են գործող մարմիններուն։ Ո՞ր ժամանակ քարոզեր են այս ինչ տեսակէտով մի ընկերութիւն կազմուելուն հարկաւորութիւնն։ Ընկերութիւնք և ժողովներն կը շեղին երբեմն իրենց ընթացքէն, անձնական կիրքերն մերթ երեւան կ'երթեն և ընթացիկ գործերն պահ մի կը կասուցանեն։ Տեսնուած է երբէք մի Կ. Պոլսոյ Հայ լրագիր որ հարուածէ այդ միջադէպք յարուցանողներն։ Չէ՛, վասն զի աւելի դիւրին է քաջ հանդիսանալ մի խեղճ և աղքատիկ վարդապետ հարուածելով յորմէ մի շահ չը սպասուիր, քան այն ընկերութիւններն և ժողովներն որոց անդամոց մէջ բաժանորդներ ունին լրագիրք։

Ամեն ուրեք մամուլն ղեկավարն է ընդհանրութեան, սանձողն է վատթար կիրքերուն, ուղղիչն է պաշտօն վարողներուն վարմունքին, քաջալերողն է օգտակար ծառայութիւնք մատուցանողներուն։ Ամեն տեղ մամուլն ժողովրդեան չափահաս մասին վրայ այնչափ ազդեցութիւն ունի, որքան դպրոցն մանկութեան վրայ և նորա ձայնն լսելի է ռամիկէն որքան եկեղեցեաց քարոզներն։ Եւ սակայն Կ. Պոլսոյ լրագրութիւնն մեծագոյն մասամբ կասկածել անդամ չերեւիր թէ այս ազանակ իւր պաշտօնն մոռանալով, յարաժամ առ ազգն պարտազանց կը գտնուի։

Մի լրագիր հիմնել որ ասդիէս անդիէն լուրեր հաւաքէ և իրրեւ մունետիկ իր բաժանորդներուն հաղորդէ, մի լրագիր տալ որ վաճառականներուն զեկուցումներն զետեղէ վայելուչ փոխարինութեամբ և մի բաց դաշտ լինի այն ամեն իմաստակ պարոններուն, որոց միակ փառասիրութիւնն է իրենց փոքրիկ ուղղին արտաթորած տողերն տպուած տեսնել, այդ այդպիսի մի պաշտօն է որ ամեն տխմար մարդ կարող է կատարել։

Լրագրաց շատութիւնն, մեր ազգին համար մանաւանդ, յառաջադիմութեան նշան չէ կարող համարուիլ, քանի որ յառաջադէմ չեմք ըստ բաւականի որ ընթերցողաց բազմութիւնն կարենամք դուշակել այդ շատութենէն։ Մեր ազգին համար պարբերական թերթերուն գոյութիւնն և բազմութիւնն այն ժամանակ ուրախութիւն կը լինէր, երբ տեսնէինք թէ նոքա ժողովրդեան բարգաւաճման կը նպաստեն, հսկելով նորա նիւթական և բարոյական շահերուն վրայ և մի ուղղութիւն տալով նորա առած քայլերուն։ Եթէ Կ. Պոլսոյ մէջ Հայ լեզուաւ հարիւր օրագիր անգամ հրատարակուէր, այդ ճոխութիւնն դարձեալ մեզ անտարբեր պիտի թողուր, եթէ ամենքն այժմեան ընթացքով յառաջանային։

Ժողովուրդն շղոքորթելն զայն կրթել չէ։ Ժողովուրդն մանուկ մի է որ ի սոխպել հարկին սատել հարկաւոր է։ Ճշմարտութեան կը կարօտի նա և յանդիմանութենէ ետեւ նորա զդացած ցաւուն վայրկենական միայն կարէ լինիլ և շուտով համակրութեան կը փոխուի։ Ռուսահայ լրագրաց իրենց ընթերցողաց նկատմամբ բռնած ընթացքն օրինակ է։ Բայց մեր եսական պարտիճանին

նու, վէ մէվգբի իճրաեա գօյտուղ-լարը ճէնթըլմէնլիքլէրի, պիտտէ-ֆաթ պէյտիրմիշիզ տիր, իշթէ պու կիւնլէրտէ, չիշէյի պուրնունտա, իքի ատէտեէնի ճէնթըլմէնլիք տա-հա իթմիշ օլտուղլարընտան, պաշգա պիր շէյ սէօյլէմէյիպ, իլա հէր քէսին մուհաքէմէսինէ հավալէ ի-տէրէք, եալընըզ պէեան իտէրիզ։

Պունլարտան պիրինճիսի չու աթի-տէքի, ճէրիտէյի Ասքէրլիկեէնին իլանը տըր քի, մէզքիւր իլանտան, մէրգուման ճէնթըլմէնլէրին, Մա-սիա իլէ Փունջուն էլինտէն, Պապը սէրասքէրի իլանլարընը ալմագըզա չալըշմալարը օլուպ, վէ իքինճիսի տաբի, պիզիմ, Տիւսթիւրուն թապ ունէշրինէ միւպաշէրէթ իթտիկիմիզ մալիւմու ամմէ օլտուղու հալտէ, կիւեա միլլէթէ պիր խըտմէթ իթ-մէք իւզրէ, ալէլխուսուս էրմէնի-ճէսի պիւթիւն պիւթիւն եանընը-տօլմասը օլտուղու հալտէ, մէզ-քիւր գիթապէն պիր դըսմընը, մէզքիւր ղազէթասա տէրճինէ պաշ-լամալարը տըր քի, եազըն կիւնտէ եանընընը քեամիլէն կէօսթէր-մէքլիք զահմէթինի տէրիւհտէ ի-տէճէկիզ տիր։

Մասիս վէ Փունջ նամ էրմէնի ղազէ-թալարը իլէ նէշր օլունակէլէն միւսաեի-աթը ասքէրիեէ իլանաթընը պէհէր սա-թըրընը իճրէթի օլան գըրդ բարատան օն բարա թէնզիհլէ, օթուզ բարաեա թապ ու նէշրինէ, թէրճէմանը էֆքեար ղազէթասը թալիպ պուլունմասը իւզ-րինէ, իճրէթի մէզքիւրէ մէվգբի միւ-նագասաեա գօնուլմուշ, վէ կէլէճէք հա-զիրանընն պիրինճի բազար իրթէսի կիւ-նիւ գարարը գաթիսինին վէրիլմէսի մու-գարրէր պուլունմուշ օլմաղլէ, իճրէթի մէզքիւրէյի թէնզիլէ բազպէթ խէն էր-մէնիճէ ղազէթալար ասհապը իմթիհա-զընընը, էէվմի մէզքիւրտէ, սաաթ էէտի գարարլարընտա, պիզզաթ վէ եախօտ թարաֆլարընտան մուսատտագ վէքա-լէթնամէ իլէ, վէքիլէրինին հարպիեէ նէզարէթի լէվազիմաթը ումումիյեէ տա-յերէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ճէբէոէյ Ա-կէբէյեէ

ԻԼԱՆԱԹ

Էվգաֆը հիւմաեուն խազինէսի մահրուլաթ տայիրէսինտէ պէհէր կիւն միւզայիտէլէրի իճրա օլունմագտա օլան տէօրթ հաֆթա միւտտէթի ի-լանընտան պիրինճի հաֆթասը օլան իշպու պին իքի եւ զ տօգսան եէ-տի սէնէսի մայիսինին օն սէքիզինճի բազար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպա-րէն, պիր հաֆթա զարֆընտա միւզայիտէլէրի իճրա գելընճաղընտան, թալիպ օլանլարը էեամը մէզքիւրէտէ մահլուլաթ տայիրէսինէ կէլիպ, գը.յմէթի մուխամմէնէնին էօշրիւնէ միւսավի բէյ ագճէսի թէսլիմի խա-զինէ իտէրէք միւզայիտէտ պուլունմալարը լազըմ կէլէճէկի, վէ բէյ ագչէսինէ, վէ մուահճէլէեէ մահսուպէն, սուրէթ վէ սէրկի դասպուլ օ-լունմաեաճաղը, պիրինճի տէֆա օլարագ իլան վէ իիմթար գըլընը։

60 · · 5000 · · · · Դալաթատա Ճամիի քէպիր մահէլլէսինտէ Եէմէ-նիճիլէր ճատտէսինտէ թէրպիան էլլի զիրա արսատա մէպնի իւչ օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գուեուեու միւշթէմիլ, շէհրիեէ ալթմըշ ղուրուշ քիրալը, խարապճա ախչապ պիր պապ մէնղիլ։ (1)

5 · · 8,000 · · · · Գաաբ գարիեէսինտէ Օսման աղա մահէլլէսինտէ Հասըրճը պաշը սօգաղընտա թէրպիան իքի պին իքի եւ զ գըրդ տէօրթ զիրա պիր գըթա պաղ մահէլլի։

25 · · 1750 · · · · Էյրի դաբու դուրպինտէ էլհաճ Իլիաս մահէլ-լէսինտէ Եսթաղան ճատտէսինտէ թէրպիան երկիրմի զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ ալթմըշ ղուրուշ քիրալը պիր պապ պէրպէր տիւ.քեա-նընն միք մա կէտիկի։

24, 26, 28, 16,340 · · · · Դուլէ գաբուսունտա Շահ դօլու մահէլլէ-սինտէ Քիւչիւք հէնտէք սօգաղընտա թէրպիան իքի պին իքի եւ զ գըրդ զիրա իքի գուեուեու միւշթէմիլ պիր գըթա մէնղիլ արսասընընը խումուս հիսսէսի։

7 · · 2667 · · · · Էյուպտէ ճամիի քէպիր մահէլլէսինտէ Գուեուճու չէշմէսի ճատտէսինտէ թէրպիան էլլի զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ եւ զ ղուրուշ քիրալը պիր պապ գատայիֆճի տիւ.քեանընընը սիւլիւս հիսսէսի։

1 · · 6250, Զէնպէրլի թաշ գուրպինտէ Վէզիր խանը տէրունինտէ թէր-պիան սէքսէն զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ իքի եւ զ գըրդ ղուրուշ քիրալը, ֆէվգինտէ իքի օտաեը միւշթէմիլ պիր պապ գահվէ տիւ.քեա-նընընը սիւլիւս հիսսէսի։

4 · · 3000, Շէհիր Էմինինտէ Էրէկլի մահալլէսինտէ Բաղար թէքիէսի սօգաղընտա պիր գուեուս վէ պիր սախբրը միւշթէմիլ պին պէշ եւ զ զի-րա պիր գըթա պահճէնին նըսրֆ հիսսէսի։

20 · · 18 · · 15 · · 25000, Պէյ օղլունտա Շէյխ էլ հաբէմ Հիսէյին աղա մահէլլէսինտէ Քիւչիւք տիվարճը սօգաղը իլէ Արնավուտ սօգաղընտա թէրպիան սէքսէն իքի զիրա արսատա մէպնի ալթը օտա վէ իքի սուֆա վէ պիր միւշթէրէք գուեուս վէ թահթընտա պիր պապ տիւ.քեա-նը միւշթէմիլ շէհրիեէ սէքիզ մէճիտիեէ քիրալը քեարկիր պիր պապ մէնղիլ։

13 · · 50,000, Ֆընարզլըտա Մուլլա չէլէպի մահէլլէսինտէ Մուլլա պա-երը սօգաղընտա թէրպիան իքի պին ալթը եւ զ զիրա տէրունինտէ պիր գուեուս վէ մալ լէզիզ վէ պիր սաընըճը միւշթէմիլ պիր գըթա արսա։

6 · · 750, Էսկի Ալի բաշատա Տէպաղղատէ մահէլլէսինտէ Զբզմազ գուլյու սօգաղընտա թէրպիան սէքիզ եւ զ զիրա։

17 · · 2000, Զարշուլի քէպիրտէ Ճէվահիր պէգէսթէնի գաբուսու սօ-գաղընտա թէրպիան իւչ զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ օթուզ ղուրուշ քիրալը պիր պապ տօլապրն նըսրֆ հիսսէսի։

14 · · 4000, Մահէլլի մէզքիւրտէ Եունճու խանը տէրունինտէ թէր-պիան երկիրմի պէշ զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ գըրդ ղուրուշ քի-րալը պիր պապ օտա կէտիկի։

40 · · 3000, Խանը մէզքիւր տէրունինտէ ֆէվգանի թէրպիան գըրդ զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ էլլի ղուրուշ քիրալը պիր պապ օտանընն նըսրֆ հիսսէսի։

114 · · 1750, Էտիրնէ գաբուսունտա Հաճի Միւհէտտին մահէլլէսինտէ Աճը շէշմէ ճատտէսինտէ թէրպիան երկիրմի պէշ զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ գըրդ ղուրուշ քիրալը պիր պապ գավաֆ տիւ.քեանը կէտիկինին նըսրֆ հիսսէսի։

30 · · 29 · · 21 · · 2 · · 35,500, Գալաթատա Ճամիի ճէտիտ մահէլլէ-սինտէ Գուրշունլու խան տէրունինտէ թէրպիան սէքսէն զիրա արսատա մէպնի եւ զ ղուրուշ քիրալը ֆէվգանի պիր պապ օտա վէ եւ զ էլ-լի զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ իւչ եւ զ օն ղուրուշ քիրալը թահթա-նի տէօրթ պապ օտա քի, ճէմման պէշ պապ օտալարընն բուպի հիսսէլէրի։

48 · · 734, Տիվան եօլընտա Ալթիդ Ալի բաշա մահէլլէսինտէ Թավուզ բաղարը ճատտէսինտէ թէրպիան գըրդ զիրա արսատա մէպնի ֆէվգին-տէ պիր օտաեը միւշթէմիլ, շէհրիեէ եւ զ էլլի ղուրուշ քիրալը, մու-գատտէմա գասապ, էլեէվմ պիր պապ սիւտճիւ տիւ.քեանընընը եւ զ երկիրմի սէհիմ իթիպարը իլէ իւչ պուչուգ սէհիմ պիր բուլ հիսսէսի։

379 · · 250, Սամաթիատա Միրախոր մահէլլէսինտէ Սամաթիա ճատտէ-սինտէ թէրպիան օթուզ զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ գըրդ ղուրուշ քիրալը աախչապ մուգատտէմա գասապ, էլեէվմ պիր պապ գուրուգահ-վէճի տիւ.քեանընընը եւ զ երկիրմի սէհիմ իթիպարը իլէ պէշ սէհիմ հիսսէսի։

51 · · 245, Գում գաբուսա Զաուրրճը Ահմէտ չէլէպի մահէլլէսինտէ Արապ զատէ սօգաղընտա թէրպիան երկիրմի զիրա արսատա մէպնի շէհ-րիեէ էլլի ղուրուշ քիրալը պիր օտայը միւշթէմիլ մուգատտէմա սրղըր գասապ, էլեէվմ ճամիը տիւ.քեանընընը եւ զ երկիրմի սէհիմ իթիպարը իլէ իւչ պուչուգ սէհիմ պիր բուլ հիսսէսի։

94 · · 77, Հօճա Մուստաֆա բաշատա Սուլու մանասթը ճատտէսին-տէ թէրպիան օթուզ պէշ զիրա պիր գըթա գասապ տիւ.քեանը արսա-սընընը եւ զ երկիրմի սէհիմ իթիպարը իլէ իւչ պուչուգ սէհիմ իւչ բուլ հիսսէսի։

77 · · 670, Սամաթիատա Միրախոր Իլիաս պէյ մահէլլէսինտէ Միրա-խոր ճատտէսինտէ թէրպիան օթուզ պէշ զիրա արսատա մէպնի ֆէվ-գինտէ պիր օտաեը միւշթէմիլ շէհրիեէ եւ զ էլլի ղուրուշ քիրալը քեա-կիր պիր պապ սրղըր գասապը տիւ.քեանընընը եւ զ երկիրմի սէհիմ իթիտարը.յա իւչ պուչուգ սէհիմ պիր բուլ հիսսէսի։

26 · · 240, Եէտի գուլէ խարիճինտէ Ֆաթիհ մահէլլէսինտէ Պէյլիք սալախանէ սօգաղընտա թէրպիան եւ զ եէթմիշ զիրա պիր գըթա արսա-նընեւ զ սէհիմ իթիպարը իլէ իւչ սէհիմ հիսսէսի։

99 · · 1390, Թահթա գալէտէ Ռիսթէմ բաշա մահէլլէսինտէ Ուզուն չարշը ճատտէսինտէ թէրպիան էլլի զիրա արսատա մէպնի ֆէվգինտէ պիր օտաեը միւշթէմիլ մուգատտէմա թօհաֆճը էլեէվմ պիր պապ գա-սապ վէ սօֆճու տիւ.քեանընընը եւ զ երկիրմի սէհիմ իթիպարի իլէ սէ-հիմ պիր թուլ հիսսէսի։

25 · · 28 · · 29 · · 210, Եէտի գուլէտէ Ֆաթիհ մահէլլէսինտէ սալ-խանէ սօգաղընտա թէրպիան իքի եւ զ եէթմիշ զիրա պիր գըթա արսա-նընն եւ զ էլլի սէհիմ իթիպարը իլէ տէօրթ պուչուգ սէհիմ պիր թուլ հիսսէսի։

25 · · 1666 · · · · Լալէլիտէ Գըզըլթաշ մահէլլէսինտէ Զուգուր չէշ-մէ սօգաղընտա ալթմըշ զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ սէքսէն ղուրուշ քիրալը պիրա կէտիք, մուգատտէմա պէրպէր էլեէվմ պիր պապ թէնէ-քէճի տիւ.քեանընընը ալթը հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

326 · · 4000 · · · · Իւսկիւտարտա Տէպպաղղար մահէլլէսինտէ Թօք թա-շը ճատտէսինտէ թէրպիան էլլի պէշ զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ եւ-կիրմի պէշ ղուրուշ քիրալը աախչապ պիր պապ տէօքմէճի տիւ.քեանընընը պիւթիւնիւ։

64 · · 25,000 · · · · Զաղմազճըլարտա Տաեա խաթուն մահէլլէսինտէ Վալիտէ խանը տէրունինտէ ֆէվգանի թէրպիան ալթմըշ զիրա արսատա մէպնի շէհրիեէ եւ զ էլլի ղուրուշ քիրալը պիր պապ օտա։

22 · · 8000 · · · · Զարշուի քէպիրտէ Ասթարճը խանը տէրունինտէ ֆէվգանի թէրպիան օթուզ պէշ զիրա արսատա մէպնի շէհրիյէ էլլի ղու-րուշ քիրալը պիր պապ օտա։

22, 24 · · 15,000 · · · · Իւսկիւտարտա Սալման աղա մահէլլէսինտէ Պիւլբիւլ տէրէսի ճատտէսինտէ թէրպիան եւ զ զիրա արսատա մէպնի տէօրթ օտա վէ իքի սուֆա, վէ եւ զ էլլի զիրա պահճէ, վէ թահթըն-տա մէսատուտ պիր պապ տիւ.քեանը միւշթէմիլ աախչապ պիր պապ մէնղիլ։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐՕՐ

(օնտրա 3 յունիս

Ինկլիզ	զոնսոլիտի	100-5/16
Էսհամը	Ուսմանիէ աչըլտը	17-3/16
»	» գաբանտը	16-7/8
1865	Իսթիդրաղը	19-1/2
1869	»	19-
1871	»	77-3/4
1872	(Պոնտիւ Թրէզոր)	31-
1873	»	18-3/8
Սամանը	Պանդասը	16-3/4
Բուսիա	Իսթիդրաղը 1873	91-1/4
Մըսրը	Իսթիդրաղը պիրլէմիշ	76-1/2
»	Իսթիեազը (շըմէնտը.)	98-
Տէվլէթի Սվիսնին	1877 Իսթիդ. բաղը	90-
Տաիրա սանիէ		75-7/8
Մըսրըն	Բօչիրտ Իսթիդրաղը	97-1/4
1877	Մաճարիսթան էսհամը	103-
Դամպիս	Բարիզ 3 այ վատէ	25-43

—

Բարիս, 3 յունիս

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3 %	86-97 1/2
» » 3 %	119-45
Էսհամը Ուսմանիէ աչըլտը	17-35
» » գաբանտը	17-22 1/2
1865 Իսթիդրաղը	100-
1869 »	97-
1873 »	95-
Բուսիա շըմէնտը. թահվիլա.	62-75
Օսմանը Պանդասը	668-37 1/2
Դրէտի Լիոնէ	932-50
Բուս ֆոնտսու 3 % (1877	96-1/16
Բուսիանըն Շարք Իսթիդրաղը	60-1/8
Իթալիա ֆոնտսու	93-50
Մըսրը Իսթիդ. պիրլէշմիշ	387-50
Իսբանեա խարիճի Իսթիդրաղը	24-5/8
Դամպիս (Լոնտրա իւզէրինէ	25-19
Բարիս, (Պուլվար) 3 յունիս	
Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3 %	119-60
Էսհամը Ուսմանիէ	17-32 1/2

—

Վիէննա, 3 յունիս

Լոնտրա իւզէրինէ գամպիա	117-65
Բուսէլի տէմիր եօլ թահվիլաթը	28-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՏԸ

Էսհ. Ուսմ. մայիս 22 աղշմ. դր.	18-25
» » մայիս 23 սպհ. աչ.	18-31
» » Լն եիւքսէք	18-33
» » Լն աշաղը	18-31
» » Սաաթ 5 տէ	18-32
1863 Իսթիդ. (Մութօն) 6 % ֆ.	92-
1865 » » 6 % ֆ.	93-
1869 » (Բինար) 6 % ֆ.	92-
1872 » (Պոնտիւ Թրէզոր	30-
1873 » (Բինար) 6 % ֆ.	90-
Բուսէլի շըմէնտֆէր	60-1/4
Բարար	ղուրուշ 32-
Հէվալէսիզ	» 12-1/2
Աղչէ Փայրաղ	% 8-

—

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻՏԱԹԸ

Դրէտի ժէնէրալ 6 %	6-10
Օսմանէթ ժէն 6 %	5-18
Իսթանպոլ Պանդասը	11-
Սօսիէթէ Օթոման	1-
Թրամվայ 5 %	390-
Լավրիօմ (մատէն)	127-1/2

—

ԱԳՋԵԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Օսմանը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ.Ս Փ.
Ինկլիզ լիրասը	109-25
Ֆրանսըզ ալթունու	87-19
Բոլ	89-36
Դրիմից ալթունու	51-30
Պէեազ մէճիտիյէ	108- 2
Մէթալիք	206-1/2
Պէշլիք	213-1/4
Ալթըլըգ	128-
Պագըր	670
Գարպոն գայիմէսի գարիք	897

—

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Լն եիւքսէք	1050-
Լն աշաղը	1050-
Սաաթ 3 տէ	1050-

Էրզագ անպարը իչին լիւզումլու օրուպ տէրտէսթի մինանգասա օլան մալիւմ էլ մըգտարը բուղէնի դէյ-թին պէհէր գըեէսի մէճիտի եր-կիրմի ղրուշ հիսսապը իլէ պէշ ղրուշ տէօրթ բարատա վէ ճէնօվա բիրին-ճինին պէհէր գը.յէսի մէճիտի ան-տօղուզ ղրուշ հիսսապը իլէ սէքսան-թը վէ Ինկիլիզ բիրինճինին պէ-հէր գը.յէսի քէզալիք օն տօղուզ-տան եէթմիշ պիր բարատա ըսմ-կէօմրիւք խարիճ օլտուղու հալ-տէ, Թալէպլի էօհտէսինտէ պու-լունտուղունտան, վէ պունլարը գա-բարը գաթիսի մայիսի ըումինին եր-կիրմի պէշինճի բազար իրթէսի կի-նիւ վիրիլէճէկինտէն, թէնզիլ իլէ իթաեէ թալիպ օլանլարը եէվմի մէզքիւրտէ սաաթ օնա գասապ խա-զինէյի խասայի Շահանէեէ կէ-մէլէրի։ 3—

500,000

ՖՐԱՆԳ ԳԱԶԱՆԸԼԱՃԱԳ

Համպուրկ հիւքիւմէթի թա-ռաքընտան թաստիգ խտիմիշ օ-լուպ, իքրամիէլէրինին նկզա-մէն թէէտիեէսի իշին տէ, պիր-ճիւմլէ խազինէ ֆօնտօլարը.յա թահթը քէֆալէթէ ալընմըշ օյան իշպու ազչէ բիանգօսունտա էն զիեատէ պախթիեար պուլունան պաշլըճա իքրամիեէ օլարագ, պալէատէքի ճէսիմմէպլաղը գա-զանաճագ տըր։ Պու պիւյիւք իք-րամիեէտէն պաշգա, իշպու բի-անգօ խասսէթէն աթիտէքի իք-րամիեէլէրի չամիլ տիր։

1	պիլեթ	գազա.	Ֆր. Ֆր.
	»	նաճագ	312,500–312,500
1	»	»	187,500–187,500
1	»	»	125,000–125,000
1	»	»	93,750– 93,750
1	»	»	62,500– 62,500
2	»	»	50,000–100,000
3	»	»	37,500–112,500
4	»	»	31,250–125,000
2	»	»	25,000– 50,000
12	»	»	18,750–225,000
1	»	»	15,000– 15,000
24	»	»	12,500–300,000
5	»	»	10,000– 50,000
3	»	»	7,500– 22,500
54	»	»	6,250–337,500
5	»	»	5,000– 25,000
105	»	»	3,750–393,750
263	»	»	2,500–657,500

վէ ղայրիհիւմ վէ ղայրիհիւմ։

Ճէմման 31,700 իքրամիեէ օ-լուպ, եէտի թագսիթէտ գուրա-լարը չէքիլէճէք տիր։ Պիլեթլէ-րին տեեեր ֆիեաթըբէսմէն գա-բարաչորբըմըզ օլուպ, իւք իքի տէֆա չէքիլէճէք պիլճիմիզ գու-բալարտաքի թէքմիլ պիլեթլեր **22** ֆրանդ **50** սանթիմ, վէ նըսֆ պիլեթլեր **11** ֆրանդ **25** սանթիմ տիրլեր։

Խասսէթէն չունու պէեանէ միւսարաաթ իստէրիզ քիլեալընը ԱՆԱ ՊԻԼԷԹԼԷՐԻՆԻ հիւքիւ-մէթին արմասը վէ բիանգօ ի-տարէյի ումումիեէսինին իսղա-սըլը մուսատտագ օլարագ կէօն-տէրէճէյիզ տիր։ Իտիլճէք սի-բարբշլար իլէ պիրլիքտէ պիլեթ-լէրին ֆիեաթը, գանը պանգա պանգնօթու օլուր իսէ օլսուն, եախօտ Ալմանիա, Ֆրանսա, Ա-վըստրիա, Ինկիլթէրրա վէ սա-յիրէ իւզէրինէ չէքիլմիշ բօլիցա պուլունսուն, վէ եախօտ գան-ը մէմլեքէթին օլուր իսէ օլ-սուն բօսթա բուլու եախօտ բոս-թախանէ իւզէրինէ բօլիցա օլա-րագ կէօնտէրիլտիկինէ, սիրաբ-ըշ օլունան պիլեթլերի, գարալը մէքթուպ տէրունինտէ վէ բոս-թա վասրթասըյլա տէրհալ կ.օն-տէրիրիզ։ Հէր գուրա քէշիտ-սինի միւթեազըպ, պիլեթ սաթըն-ալմըշ օլանա գուրանըն բէսմի լիսթասընը կէօնտէրէճէյիզ։ Գա-զանըլաճագ ազչէ հէր քէսին էմրինէ մուհավվէլ տիր, վէ իվ-ըրանընն պաշլըճա մահէլլէքիյէ օյան միւնասէպաթըմըզ սաեէ-սինտէ, գազանըլաճագ ազչէլէ-րի գազանընն պուլունսուղու մահէլլէտ թէէտիեէ իտէպիլիրիզ։ Սիրաբըշլարըն միւքին մէրթէպէ չարուգ վէ էն չողու ԱԼԱՖՐԱՆ-ԿԱ ՅՈՒՆԻՍ **15** տէն էվվէլ կէօնտէրիլմէսինի բէճա իտէրիզ, չունքի գուրալարըն քէչիտէսինէ եէվմի մէզքիւրտէ պաշլանաճա-ղը բէսմէն գարարլաշըրբըմըզ տըր։

Bureau principal de Loterie

Isenthal & Cie

Hambourg (Allemagne)

Պիճիւմիէ էվրօբա լիսանլարը իլէ մէքթուպլաշըրբըզ։ Շարգ իլէ Համպուրկ արասընտա մէք-թուպլար 180 սաաթտա կիտէր-լէր։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԼԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

(1) Պալէատէքի բաղդամարը պիրինճիսի, գըյմէթի մուխամմինէյի, իքինճիսի պէտէլի միւզայիտէյի (լիրա 100 ղուրուշտան) միւլիր տիրլեր։